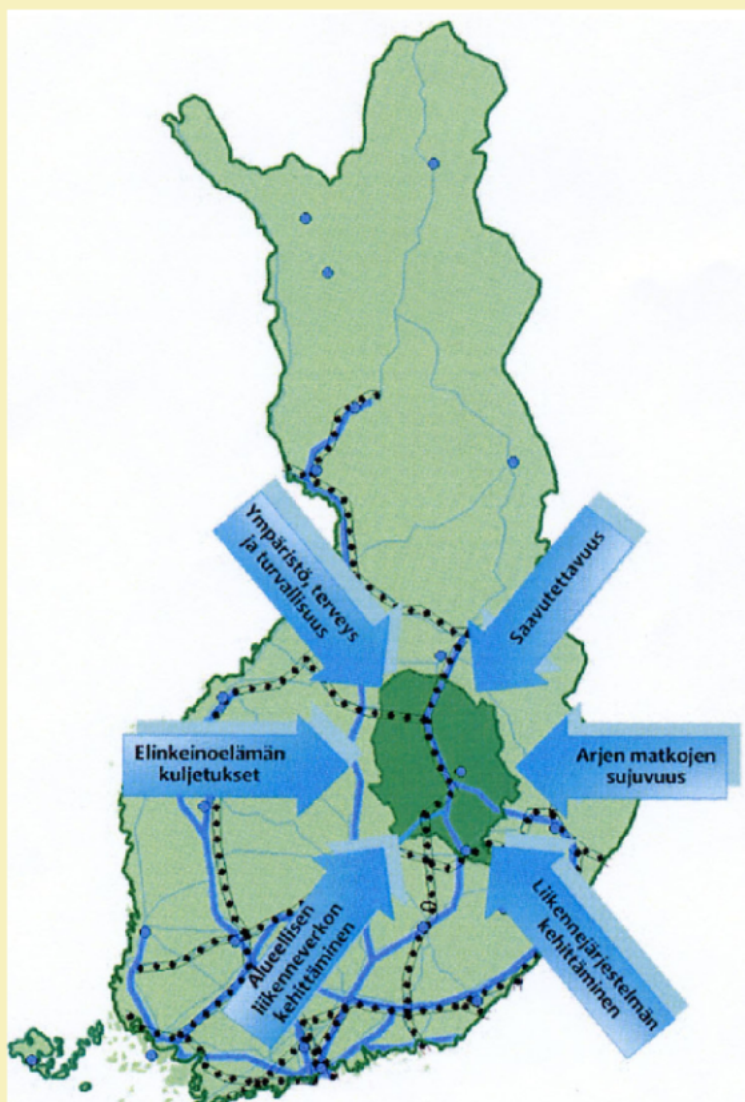

Pohjois-Savon liikenne- strategian toteuttamisen aiesopimus 2009 - 2013

**Pohjois-Savon liikennestrategian
toteuttamisen aiesopimus**

1. Sopijaosapuolet

Tämä sopimus on tehty seuraavien osapuolten välille

- Pohjois-Savon liitto
- Itä-Suomen lääninhallitus
- Tiehallinto, Savo-Karjalan tiepiiri
- Ratahallintokeskus
- Merenkululaitos, Järvi-Suomen väyläyksikkö
- Finavia
- Kuopion kauppakamari
- Kuopion kaupunki
- Iisalmen kaupunki
- Varkauden kaupunki

2. Sisältö

Tällä sopimuksella tarkistetaan 8.2.2002 solmittua aiesopimusta sekä sovitaan vuonna 2008 valmistuneen Pohjois-Savon liikennestrategian päivityksen mukaisten Pohjois-Savon liikennejärjestelmän keskeisten toimenpidekokonaisuuksien edistämisestä ja toteuttamisesta. Liikennestrategia perustuu maakunnan kehittämistavoitteisiin ja se on maakunnan eri toimijatahojen yhteinen näkemys liikennejärjestelmän kehittämisen painopistealueista ja liikennejärjestelmätöön toteuttamisesta.

Tämä aiesopimus sisältää keskeisimmät vuosina 2009 - 2013 ja vuoden 2013 jälkeen toteutettavat liikennejärjestelmän keskeiset toimenpidekokonaisuudet ja niitä tukevat yksittäiset kehittämis-, suunnittelu-, selvitys-, ym. toimenpiteet. Sopijaosapuolet varautuvat toimivaltansa ja käytettävissään olevien resurssien puitteissa toteuttamaan ja edistämään aiesopimuksessa mainittujen hankkeiden ja toimenpiteiden toteutumista. Aluehallinnon uudistuksen toteutuessa toteutus- ja edistämistäutot siirtyvät uudelle organisaatiolle.

3. Pohjois-Savon liikennestrategian keskeiset kehittämistoimenpiteet

Lähtökohtaisesti liikennejärjestelmää kehitettäessä kaikki aiesopimustahot sitoutuvat toiminnassaan ilmastomuutoksen torjumiseen. Toimenpiteiden priorisoinnissa etusijalla ovat liikkumistarvetta ja kuljetuksia vähentävät toimenpiteet sekä ympäristön kannalta edullisempien kuljetus- ja kulkumuotojen valintaan ohjaavat toimenpiteet.

3.1 Pääliikenneverkko

Päätiet

Valtatie 5 on Pohjois-Savon tieverkon valtakunnallinen pääväylä ja sitä kehitetään runkotienä. Myös valtateitä 9 ja 17 kehitetään runkoteiden tasoisina teinä. Valtatietä 23 kehitetään puolestaan liikenneturvallisuuden parantamisen lähtökohdista.

Rataverkko

Savonrata on sekä henkilöliikenteen että tavaraliikenteen kannalta valtakunnallisesti merkittävä ratayhteys. Raideliikenteen toimintaedellytysten kehittämiseksi Savonradan nopeustaso Kouvola- Kuopio – välillä nostetaan tasoon 160 - 200 km/h sekä rata vahvistetaan 25 tonnin akselipainolle. Myös muut teollisuuden kannalta merkittävät rataosat sähköistetään ja vahvistetaan 25 tonnin akselipainolle.

Lentoliikenne

Kuopion lentoasema on koko Itä-Suomen päälentoasema, joka palvelee monipuolisesti sekä asukkaiden että elinkeinoelämän liikkumistarpeita. Kuopion lentoaseman terminaalit ja lentoaseman liikenneyhteydet parannetaan lentoaseman liikenteellistä merkitystä vastaavaan tasoon. Varkauden lentoaseman sopimus pohjaisen lentoliikenteen jatkuminen turvataan.

Vesiliikenne

Energian hinnan nousu, ympäristöarvojen korostuminen, ilmastomuutos, tiekuljetusalan muutokset ja varmuus Saimaan kanavan vuokrasopimuksen jatkumisesta tulevat vaikuttamaan positiivisesti sisävesikuljetusten tulevaisuuden näkymiin. Vesiliikenteen toimintaedellytysten parantamisessa tärkeintä on liikennekauden jatkaminen askelittain tavoitteen ollessa ympärivuotinen liikennöinti.

Joukkoliikenteen kehittäminen

Joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä edistetään maankäyttöä ja infrastruktuurin kehittämistä koskevin ratkaisuilla. Tämä tarkoittaa joukkoliikenteen huomioon ottamista kaavoituksessa ja maankäytön suunnittelussa kytkeillä liikennesuunnitteluasiantuntemus suunnitteluun kaikilla kaavatasoilla.

Joukkoliikenteen infrastruktuuria kehitetään pysäkkejä parantamalla sekä terminaaleja kehittämällä. Kuopion linja-autoaseman ja rautatieaseman aluetta kehitetään maakunnallisen joukkoliikenteen solmukohtana. Joukkoliikenteen suunnittelua kehitetään. Maakuntatasolla laaditaan joukkoliikenteen pitkän tähtäimen strategia, määritellään joukkoliikenteen runkoverkko sekä kaikki liikennemuodot käsittävä kaukoliikenteen kehittämissuunnitelma.

Joukkoliikenteen lippujärjestelmiä kehitetään asiakaslähtöisesti ja lippujärjestelmät sopeutetaan uudistuvaan lainsäädäntöön.

Kuopio- Siilinjärvi paikallis- ja lähiliikenteen alue profiloituu joukkoliikennekaupungiksi ja kehittää joukkoliikennettä liikenne- ja viestintäministeriön joukkoliikennekaupungeilta edellyttämällä tavalla.

Elinkeinoelämän kuljetusten sujuvuuden kehittäminen

Elinkeinoelämän kuljetusten sujuvuuden perusedellytykset luodaan huolehtimalla liikenneväylien kunnosta. Pohjois-Savossa elinkeinoelämän kuljetusten sujuvuus edellyttää päätieverkon kehittämisen ja ylläpidon lisäksi vähäliikenteisen tieverkon pitämistä liikennöitävässä kunnossa. Kuljetustoiminnan kehittämisen edellytyksenä on logistiikan kehittämishankkeiden toteuttaminen sekä edellytysten luominen yhdistetyille kuljetuksille. Yhdistettyjen kuljetusten terminaalit sijoitetaan Kuopion Matkukseen palvelemaan koko Pohjois-Savon kuljetustarpeita.

Kevyen liikenteen edistäminen

Kevyt liikennettä kehitetään sekä erillisenä kulkumuotona että joukkoliikennematkan liityntäyhteytenä. Kevyen liikenteen väylästä täydennetään ja väylästä kunnossapitoa tehostetaan.

Liikenneturvallisuuden parantaminen

Liikenneturvallisuutta parannetaan kunnittaisten liikenneturvallisuussuunnitelmien pohjalta. Läänin liikenneturvallisuustoimijamallia kehitetään tukemaan kuntien ja seutujen liikenneturvallisuustyötä. Maakunnallinen liikennejärjestelmätyöryhmä toimii yhteistyössä liikenneturvallisuustyöryhmien kanssa.

Liikenteen haittojen vähentäminen

Liikenneväylistä ympäristölle koituvia haittoja (melu, värinä, vesistövaikutukset) torjutaan väylien parantamisen yhteydessä. Liikenteen päästöjen torjumiseksi aiesopimustahot sitoutuvat edistämään ympäristön kannalta edullisten liikkumis- ja kuljetusmuotojen toimintaedellytyksiä.

4. Allekirjoitukset

Kuopiossa 13.8.2009

Jussi Huttunen
Maakuntajohtaja
POHJOIS-SAVON LIITTO

Kari Hiltunen
liikennehallintopäällikkö
ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS

Petri Keränen
Tiejohtaja
TIEHALLINTO, SAVO-KARJALAN TIEPIIRI

Kari Ruohonen
Investointijohtaja
RATAHALLINTOKESKUS

Tero Sikiö
Väyläyksikön päällikkö
MERENKULKULAITOS, VÄYLÄYKSIKKÖ

Raija Niskanen
Lentoaseman päällikkö
FINAVIA

Matti Niiranen
Toimitusjohtaja
KUOPION KAUPPAKAMARI

Paavo Kaitokari
Talous- ja strategiajohtaja
KUOPIONKAUPUNKI

Arto Lehtonen
Tekninen johtaja
VARKAUDEN KAUPUNKI

Iivo Polvi
kp.hallituksen pj
IISALMEN KAUPUNKI

Esa Laukkanen
Hallintojohtaja

Hanke	PSL	ISLH	TIEH	RHK	MKL	FINAVIA	KAUPPA-KAMARI	KUOPIO	IISALMI	VARKAUS	KUNNAT	TOTEUTUS
HANKKEET 2009 - 2013												
Päätiet												
VT5 Lusi-Kuopio kehittäminen	x		x									2012-
- Palokangas-Humalajoki parantaminen moottoritieksi, tiesuunnitelman laatiminen			x									2009-
- Leppävirta-Palokangas parantaminen, hankkeen edistäminen	x		x									
VT5 Siilinjärvi-Iisalmi kehittäminen	x		x									2012-
- Siilinjärvi-Iisalmi, kehittämisselvityksen laatiminen			x									2012-
- VT5 Siilinjärvi-Pöljä parantaminen moottoritieksi, tiesuunnitelman laatiminen, hankkeen edistäminen			x									
VT9 Jyväskylä-Kuopio kehittäminen	x		x									2010-
- Tarveselvityksen 1. vaiheen toimenpiteet: Suonenjoki-Vehmasmäki yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman laatiminen			x									
-												
VT23 Varkaus-Vinijärvi kehittäminen	x		x									2010-
- Tarveselvityksen 1. vaiheen toimenpiteet: Tiesuunnitelman laatiminen			x									
Vähäliikenteiset yleiset tiet												
- vähäliikenteisen tieverkon liikennöitävyyden turvaaminen			x									2009-
Rataverkko												
Savon radan kehittäminen	x			x								2010-
- Pieksämäki-Kuopio perusparannuksen loppuun suorittaminen				x								2014
- Savon radan nopeuttamishanke Nuutila-Haapakoski	x		x	x								2009-
- Iisalmen kolmioraide: Kaavavaraukset	x			x					x			2010
-												2009-
Raideliikenteen terminaalit			x									2009-
- Raakapuuterminaalien toteuttaminen												
Vesitieverkko												
Uusien käyttäjätahojen karbittaminen ja sisävesikuljetusten suomien mahdollisuuksien markkinointi.					x							2009-
Saimaan kanavan liikennöintikauden jatkaminen asteittain tavoitteena ympärivuotinen liikenne.	x				x							2009-

<i>Hanke</i>	<i>PSL</i>	<i>ISLH</i>	<i>TIEH</i>	<i>RHK</i>	<i>MKL</i>	<i>FINAVIA</i>	<i>KAUPPA-KAMARI</i>	<i>KUOPIO</i>	<i>IISALMI</i>	<i>VARKAUS</i>	<i>KUNNAT</i>	<i>TOTEUTUS</i>
Esillä olleiden kanavahankkeiden selvittely	x				x							2010-
Lentoliikenne												
Varkauden lentoaseman sopimusliikenteen jatkuminen turvataan	x					x				x		2009-
Joukkoliikenteen kehittäminen												
Joukkoliikenteen pysäkkien kehittäminen			x					x	x	x	x	2009-
Kuopion seutu profiloituu joukkoliikennekaupungiksi								x				2009-
Joukkoliikenteen seudullisen organisoinnin kehittäminen								x	x	x	x	2009
Julkisen kaukoliikenteen runkoverkon määrittely	x	x						x	x	x	x	2010-
Joukkoliikennejärjestelmän pitkän tähtäimen suunnitelma	x	x										2009-2010
Elinkeinoelämän kuljetusten sujuvuuden kehittäminen												
Logistiikkahankkeiden edistäminen	x		x	x			x					2009-
- Matkuksen logistiikka-alue	x		x	x			x	x				2009-
Erikoiskuljetusten sujuvuuden turvaaminen			x									2009-
Raskaan liikenteen opastuspisteiden selvitystyö/VT5, Kuopion kohta			x					x				2010-
Yhteistyön kehittäminen teiden kunnossapidossa			x									2009-
Yksitysteiden ylläpidon tukeminen			x									
Kevyen liikenteen edistäminen												
Kevyen liikenteen väylästäön täydentäminen erityisesti koulujen läheisyydessä			x								x	2009-
Kevyen liikenteen väylien kunnossapidon tehostaminen			x					x	x	x	x	2009-
Kaupunkiseutujen kevyen liikenteen strategiat			x					x	x	x	x	2009-
Liikenneturvallisuus												
Liikenneturvallisuustoimijamallin kehittäminen		x	x								x	2009
Liikennejärjestelmä												
Seudullisen liikennejärjestelmätöön edistäminen	x	x	x					x	x	x		2009-

Hanke	PSL	ISLH	TIEH	RHK	MKL	FINAVIA	KAUPPA-KAMARI	KUOPIO	IISALMI	VARKAUS	KUNNAT	TOTEUTUS
HANKKEET VUODEN 2013 JÄLKEEN												
Pääliikenneverkko												
Päätiet												
VT5 Siilinjärvi-Iisalmi kehittäminen - Iisalmen ohiajotien jatkaminen Taipaleen kylälle yleissuunnitelman laatiminen - Nerkoon ohiajotien toteuttaminen yleissuunnitelman tarkistus, tiesuunnitelma - Siilinjärvi- Pöljä, tiesuunnitelma	x		x x x x									2013-
VT5 Lusi-Kuopio kehittäminen - Leppävirta-Palokangas parantaminen, yleissuunnitelman laatiminen - Palokangas- Humalajoki – moottoritien toteuttaminen			x x									2013- 2013-
VT9 Jyväskylä-Kuopio kehittäminen -tiesuunnitelman mukaiset toimenpiteet Suonenjo- ki-Vehmasmäki - välillä			x									2013-
VT23 Varkaus-Viinijärvi kehittäminen - tiesuunnitelman mukaiset toimenpiteet			x									2013-
VT17 Kuopio-Joensuu kehittäminen - Vartiala-Riistavesi toteutus - Tuusniemi-Ohtaansalmi, tiesuunnitelman laati- minen	x		x x x									2013- 2013-
Rataverkko												
Sähköistyshankkeet - Iisalmi-Ylivieska -rata - Siilinjärvi-Viinijärvi -rata - Pieksämäki-Varkaus-Joensuu -rata				x x x								
Vesitieverkko												
Saimaan kanavan liikennöintikauden jatkaminen asteittain tavoitteena ympärivuotinen liikenne	x				x							2013-
Lentoliikenne												
Varkauden lentoaseman sopimusliikenteen jatku- minen turvataan	x					x						2013-

